

Z Á P A D O Č E S K Á   U N I V E R Z I T A V P L Z N I
F a k u l t a   f i l o z o f i c k á
K a t e d r a   g e r m a n i s t i k y   a   s l a v i s t i k y

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila student(ka): Irina Drobot

Název práce: Сталин. История «Большого террора» и его истоков (Stalin. Příběh „Velké čistky“ a její původ)

Hodnotil/a: Mgr. Marcela Magdová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cíl práce byl naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Jak autorka velmi správně poznamenává v úvodu své bakalářské práce: „На мой взгляд, для изучения любого языка необходимо глубинное понимание того культурного кода, в котором существует тот или иной язык.“ (s. 7) K tomuto účelu jí slouží značně rozporuplná osobnost revolucionáře, politika, generálního tajemníka KSSS, vůdce a také slovy autorky „Хозяина СССР“ Josifa Vissarionoviče Stalina, kterého nahlíží optikou „Velké čistky,“ jež realizoval v druhé polovině 30. let 20. století. Jak sama autorka uvádí, cílem práce je „исследование «феномена» Сталина, анализ его личности [...] через приближенное рассмотрение одного из наиболее противоречивых его политических действий, а именно – Большого террора.“ (s. 7) Pro samotný předmět výzkumu lze zvolit různé přístupy, multiparadigmatický, normativně-ontologický i empiricko-analytický. Autorka práce zvolila kvantitativní metodu, opírající se o práci s textovými prameny, jejich analýzu a srovnání. Opírá se přitom o dostatečné množství převážně historických publikací z domácí i zahraniční provenience, ale i o několik úředních dokumentů tedy primárních pramenů, a přestože jádro její práce je v podstatě kompilát, nelze mu z obsahového hlediska upřít kvality i veškeré náležitosti vyžadované od bakalářské práce.

Na okraj zvolené sekundární literatury autorka výstižně uvádí, že nebylo vůbec snadné oddělit objektivní materií od historiografií tzv. prostaliniistických a antistaliniistických. (s. 8) Páteří její bakalářské práce se stala publikace ruského historika Dmitrije Volkogonova Stalin. Triumf a tragédie, z jejichž tezí častokrát vychází. Stalinovu osobnost, zejména formativní roky nahlíží až s freudovskou přesností, nebrání se ani jistému dialektickému úhlu pohledu. „Так, где же пролегал эта тонкая грань, отделяющая бандита от талантливого революционера?“ (s. 13) V souvislosti se zmiňovaným procesem rozkulačení autorka uvádí, že není v současné době těžké nalézt potomky takto postižených jedinců, přičemž zmiňuje svého pradědečka Bel'dimana Martijana. Jeho osobní deník vedený mezi lety 1937-39 uvádí v bibliografii. Je škoda, že takto cenný pramen autorka výrazněji nevyužila. Vnímá velkou dějinnou událost „Velkou čistku“ skrze mikrohistorický materiál by bylo více než podnětné.

Z hlediska zvolené narace práce působí poněkud disproportionálně podkapitola 2.3 nazvaná Период правления хозяина СССР. Aniž by se autorka ještě dostala k vytyčenému tématu „Velké čistky“ vede svůj výklad k událostem, jež následovaly po 2. světové válce a popisuje soutěž o prvenství v jaderné válce a vesmírný závod jež v rámci nastalé studené války vedl s USA SSSR. Bylo by na místě vytyčit v čem spočívá vztah mezi J. V. Stalinem a událostmi druhé poloviny 20. století, respektive, jak ovlivnila jeho osobnost, a především jeho politické uvažování, další směřování země. Obdobně problematicky působí čtvrtá kapitola Сравнение Большого террора с Холокостом, které by už z povahy věci vyžadovalo věcnější argumentaci a více původních myšlenek. Srovnání Stalina s Hitlerem není na poli historického bádání ničím novým, spíš je zarážející, že autorka také nesáhla po práci britského historika Alan Bullocka Hitler a Stalin Paralelní životopisy (Гитлер и Сталин: Параллельные жизни).

Autorka zde operuje s tezí historika Orlanda Figese, že „Velké čistce“ není věnována taková pozornost, neoddráží se jako téma holocaustu v takovém množství umělecké literatury a kinematografie. S čímž nelze než souhlasit. Je škoda, že Figese autorka poznává pouze na základě citace článku Ilony Vinogradové na webové stránce Русская служба Би-би-си. Orlando Figes je totiž autorem rozsáhlé publikace Šeptem. Soukromý život ve Stalinově Rusku (Шепчушие. Частная жизнь в сталинской России), kde se na základě stovek skrývaných rodinných archivů